

شریعت در مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه عز الدین محمود کاشانی

سپیده صباغ زاده

پیام نور مرکز اصفهان

چکیده

شریعت یکی از مسائل مهم در حوزه دین و عرفان است که از آغاز عرفان تا به امروز مورد توجه عرفا و متصوفان بوده است. زیر مجموعه این واژه کلماتی چون نماز، روزه، حج و ... که فروع دین نامیده می شوند، قرار دارد. در بیشتر متون واژه شریعت در کنار دو واژه طریقت و حقیقت به کار می رود. با نگاهی گذرا به مطالب کتاب مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه عز الدین محمود کاشانی در می یابیم که او نیز این ۳ واژه را در کنار هم و به صورتی درگیر با یکدیگر به رشته تحریر در آورده است. این موضوع از نحوه باب بندی کتاب وی نیز کاملاً مشهود است. او نیز مانند سایر عرفا از آیات و احادیث به عنوان دو منبع اصلی کتاب خویش استفاده کرده و کتاب خود را با شریعت آغاز نموده است. شریعت معیاری بسیار مهم برای سنجش متون عرفانی نیز هست و در این متون پرداختن به این مبحث و دو مبحث طریقت و حقیقت به خوبی می تواند دیدگاه مذهبی نگارنده اثر را نشان دهد. علی الخصوص که در برخی دسته بندی ها این کتاب در شاخه ادیان و مذاهب نیز قرار گرفته است. حتی کتاب مصباح الهدایه بخاطر تاثیری که در تعلیم و پژوهش داشته تا آنجا مورد اهمیت است که به عنوان منبع درسی و پژوهشی استفاده شده و بر آن شرح های فراوانی نوشته شده است. مقاله پیش رو حاصل پژوهشی است با روش تحلیلی مبنی بر شواهدی که از کتاب مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه حاصل شده و به ما نشان می دهد بن مایه فکری عزالدین محمود کاشانی در حوزه عرفان بر چه طریقی استوار است. همچنین بر ما روشن می گردد با وجود شافعی بودن کاشانی، او در برخی عقاید دینی و مذهبی حد اعتدال پیدا کرده و برای بیان آنها نکات قابل توجهی عنوان نموده است.

واژه های کلیدی: مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه، شریعت، عز الدین محمود کاشانی، عرفان، دین.